

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 26/46250-1
Saksbehandler Lene Ragnhild Kyllisdal

Utvalg	Møtedato
Ungdommens fylkesutvalg 2026	08.09.2026
Yrkesopplæringsnemnda	08.09.2026
Råd for personer med funksjonsnedsettelse i Agder	09.09.2026
Råd for likestilling, inkludering og mangfold i Agder	10.09.2026
Hovedutvalg for utdanning og folkehelse	16.09.2026

Plan for opplæring i kriminalomsorgen 2026-2030

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

Plan for opplæring i kriminalomsorgen vedtas for perioden 2026–2030.

Vedlegg

1. Plan for opplæring i kriminalomsorgen 2026-2030
2. Regional samarbeidsavtale, Kriminalomsorgen Sørvest og Agder fk
3. Samarbeidsavtale, Agder fengsel-skoler
4. Lokalt tillegg, Froland
5. Lokalt tillegg, Mandal
6. Lokalt tillegg, Ungdomsenheten

Sammendrag

Agder fylkeskommune har ansvar for opplæringen som blir gitt i fengslene i Agder, og er pålagt å ha en plan for opplæringen. Opplæringen organiseres i samarbeid med Kriminalomsorgen og andre samarbeidspartnere, som for eksempel kommuner, Nav og frivillighet. Planen viser målsetting, satsinger og konkrete tiltak i planperioden. Mandal vgs, Sam Eyde vgs og Setesdal vgs har ansvar for opplæringen som blir gitt i fengslene. I tillegg har Mandal vgs en oppfølgingsbase, som hjelper ved overgang til utdanning utenfor fengsel etter soning.

Fylkeskommunedirektørens foreslår at *plan for opplæring i kriminalomsorgen* vedtas for perioden 2026–2030.

Saksopplysninger

Plan for opplæring i kriminalomsorgen 2026–2030, vedlegg 1, er revidert vinteren 2026, med utgangspunkt i tidligere plan, vedtatt i HUK 22.03.2022, sak 5/22. Skolene som driver opplæring, kriminalomsorgen, representanter fra råd i Agder fylkeskommune, Agder Friomsorgskontor, fagforeningsrepresentanter m.fl., har vært involvert i prosessen fram mot planen som nå foreslås vedtatt.

Hovedmålsetting og delmål fra tidligere plan er videreført, med noen endringer og tillegg. Planen er overordnet og setter retning for videre arbeid i planperioden. Det vurderes å igangsette et arbeid med å sette indikatorer på måloppnåelse gjennom perioden. Opplæringsloven fra 2024 gir utvidede rettigheter til opplæring, som er hensyntatt i den grad det er mulig innenfor sikkerhetsrammene i fengslene.

Utvalgte kommentarer til mål og tiltak i ny plan, vekt på endringer fra siste plan

4.1 Mål med opplæringen

Administrativt arbeid knyttet til dokumentasjon, tilrettelegging for fleksible opplæringsløp, karrierelæring og oppfølging gjennom perioden er styrket.

4.2 Samarbeid og brukarmedvirkning

Samarbeid på ulike nivåer skal styrkes og videreutvikles. Brukarmedvirkning skal etableres og utvikles.

4.3 Karrierelæring

Styrket samarbeid med Karriere Agder og særlig fokus på unge lovbrytere under 25 år, med tanke på karrierelæring, motivasjon, livsmestring og rekruttering til skole, [ref. Meld. St. 31 \(2024-2025\)](#)

4.4 Fag- og yrkesopplæring

Innsatte har mulighet for å ta hele fagbrev inne i fengslene. Det avlegges årlig flere fagprøver. Modulbasert opplæring har gitt nye muligheter, gjennomførte moduler kan dokumenteres og bygges videre på senere. Fag- og yrkesopplæring er et satsingsområde.

4.5 Digital kompetanse

Digital kompetanse er en grunnleggende ferdighet i videregående opplæring, og nødvendig for deltakelse i utdanning, arbeid og samfunnsliv. Av hensyn til sikkerhet, kontroll og personvern er tilgangen til internett og digitale løsninger begrenset i fengslene. Dette gjør slik opplæring særlig viktig, også for å forebygge digitalt utenforskap ved løslatelse.

Særlige satsingsområder

5.1 Ungdomsenheten på Evje

Det finnes tre spesialiserte [ungdomsenheter](#) for innsatte mellom 15 og 18 år i Norge; Bjørgvin, Romerike (Eidsberg) og Agder fengsel Evje. Ungdomsenheten på Evje ble opprettet april 2025 og er planlagt for elleve soningsplasser. Mindreårige innsatte er en sårbar gruppe som har særlige behov, og disse ivaretas blant annet av tverretattlig team som Setesdal vgs deltar i. Skolen beskriver tilbudet og satsingsområdene i planen.

5.2 Oppfølgingsbasen

[Oppfølgingsbaser](#) er et tilbud for domfelte og løslatte der målet er å tette glippsonen mellom fengsel og samfunn, og hjelpe innsatte med å fullføre utdanning. Det er 14 oppfølgingsbaser i Norge. Oppfølgingsbasen i Agder er lokalisert i Kristiansand. Det er mange som løslates fra fengsel i Agder og trenger bistand fra Oppfølgingsbasen. Permanente lokaler og lærerressurser, samarbeid med Karriere Agder og kompetanseskolene om sammenhengende opplæringsløp ved løslatelse og inntak til videregående opplæring, skal styrkes i planperioden.

Vurderinger

Opplæring og kompetanseheving er sentralt i rehabiliteringsprosessen, der målet er å forebygge tilbakefall og legge til rette for videre opplæring, utdanning og arbeid. Dette er viktig for den enkelte, og er en del av levekårssatsingen i Agder fylkeskommune.

For å lykkes, er samarbeid mellom mange forvaltningsnivåer og frivillighet sentralt. I planen er det vist til samarbeidsavtalene som er inngått mellom Kriminalomsorgen Region Sørvest og Agder fylkeskommune, Agder fengsel og skolene, samt lokale tillegg for den enkelte enhet (vedlegg 2–6). Plan for opplæring i kriminalomsorgen må sees i sammenheng med samarbeidsavtalene. Lokale samarbeidsavtaler revideres årlig og er basert på Rundskriv om forvaltningssamarbeid, [G-nr 02/2024](#).

Regionplan Agder 2030

Regionplan Agder 2030 beskriver et utfordringsbilde der blant annet sosiale og økonomiske ulikheter øker mer i Agder enn for landsgjennomsnittet. Det vises til behov for systematisk arbeid med langsiktig og helhetlig innsats for å unngå at stadig flere står utenfor samfunnet.

Utdanning og mulighet for jobb, er et av de tiltakene med best dokumentert effekt innen kriminalomsorgen. Kunnskap og ferdigheter som tilegnes i opplæringen bidrar til sosial mestring og selvhjulpenhet, slik at den enkelte kan utnytte sine evner og bidra i samfunnet. Å lykkes med rehabilitering forebygger utenforskap, og er av stor betydning ikke bare for den enkelte, men også familiene til de som begår kriminalitet (f.eks. barn) og de som er utsatte for kriminalitet

Ungdomskriminalitet er utfordrende, både nasjonalt og i Agder. Daglig ser vi oppslag i media som beskriver et komplekst bilde. Plan for opplæring i kriminalomsorgen har rehabilitering av unge som særskilt satsing både i høysikkerhetsfengsler (4.3) og i organisering av Ungdomsenheten (5.1).

Plan for opplæring i kriminalomsorgen 2026–2030 er et virkemiddel, planverk, som støtter flere av de overordnede målene i Regionplan Agder 2030.

Økonomiske konsekvenser

Midler til opplæring i kriminalomsorgen bevilges årlig fra statsbudsjettet. Tiltakene i planen jobbes med innenfor tildelt ramme.

Overgang fra soning til videregående opplæring utenfor fengsel – glippsonen – er sårbar. Oppfølgingsbasen i Agder har fått redusert nasjonalt tilskudd inneværende år, samtidig som antall henvendelser øker. Dersom det er aktuelt å søke om tilskudd fra Agder fylkeskommune, vil dette komme som en egen sak.

Konklusjon

Fylkeskommunedirektøren anbefaler at *plan for opplæring i kriminalomsorgen 2026–2030* vedtas.

Kristiansand, 10.08.2026

Tine Sundtoft
fylkeskommunedirektør

Arly Hauge
fylkesdirektør